Contributed by Ludo De Brabander
woensdag, 13 maart 2013 - Last Updated woensdag, 13 maart 2013

Het bezoek van Peres aan Brussel bleek op groot enthousiasme te kunnen rekenen bij zowel de Belgische als de Europese en Atlantische hoogwaardigheidsbekleder. NAVO-secretaris-Generaal Rasmussen wil de samenwerking met Israël verder verdiepen. Bij deze laatste geen woord van kritiek op de bezetting en kolonisatie van de Palestijnse gebieden, de schendingen van het internationaal recht, de mensenrechtenschendingen of de Israëlische kernwapens.

Rode loper

Shimon Peres deed het hele rijtje af: eerst op audiëntie bij premier Di Rupo, en vervolgens een plechtigheid in het Egmontpaleis met minister van Buitenlandse Zaken Didier Reynders en prins Filip . Daarna ging het richting Europese Unie met een bezoek bij Europees President Herman Van Rompuy die wees op Peres' bijdrage om van Israël een democratische en moderne staat te maken en op de rijke relaties die de EU heeft met Israël. Vervolgens had Peres een onderhoud met José Manuel Barroso, de voorzitter van de Europese Commissie, die zijn enthousiasme voor de komst van de Israëlische president moeilijk kon verbergen. “Laat me je vertellen dat u altijd op de Europese Unie kan rekenen als een betrokken partner...” Barroso benadrukte het belang van Israël in het komende Europese programma voor onderzoek en ontwikkeling, Horizon 2020, dat in 2014 zal starten en dat volgt op het Zevende Kaderprogramma (2007 – 2013). Via dergelijke programma's vloeit er al jaren Europees onderzoeksgeld naar Israëlische defensiebedrijven als Israel Airospace Industries (IAI) en Elbit Systems. Veel kritiek op de talrijke Israëlische schendingen van het internationale recht en de mensenrechtenschendingen moest Peres niet slikken. De hoogwaardigheidsbekleders kwamen doorgaans niet verder dan wat pro forma 'bezorgdheden' over de bouw van de Israëlische nederzettingen in de Palestijnse gebieden.

“Israël is een belangrijke NAVO-partner”

Tijdens zijn bezoek bij Navo-Secretaris-Generaal Rasmussen, werd daarover zelfs met geen woord gelost. Wel zei Rasmussen dat Israël een belangrijke partner is van de Alliantie en dat de veiligheid van de NAVO verbonden is aan de veiligheid en stabiliteit van de regio van het Midden-Oosten. “En onze Alliantie hecht grote waarde aan onze politieke dialoog en onze praktische samenwerking. Israël is een van onze oudste partnerlanden. We worden geconfronteerd met dezelfde strategisch uitdagingen in het oostelijke Middellandse Zeegebied”, aldus Rasmussen. En verder: “Ik zie verdere opportuniteiten om onze reeds intense politieke dialoog en praktische samenwerking te verdiepen wat een wederzijds voordeel oplevert.” Ook Peres benadrukte het belang van nauwere relaties, meer bepaald om de 'strategische bedreigingen' van Hizbollah in Libanon en de 'nucleaire dreiging' van Iran het hoofd te bieden. In zijn verklaringen putte Peres zich uit om alle problemen in de regio te herleiden tot 'terrorisme', een begrip dat werkt als een rode lap op een stier. Israël kan de NAVO daarbij helpen: “We moeten de samenwerking versterken zodat we de mondiale terreur samen kunnen bestrijden en de NAVO ondersteunen met de complexe bedreigingen waarmee ze te maken heeft, met inbegrip van Afghanistan.”

Shimon Peres kreeg de Nobelprijs voor de Vrede voor zijn rol in de totstandkoming van de Oslo-akkoorden, maar erg vredelievend oogt zijn biografie niet. Hij heeft er in de jaren '50 en '60 voor gezorgd dat Israël een kernwapenmacht werd. Hij legde ook de basis voor de machtige defensie-industrie in zijn land. In zijn lange politieke carrière in verschillende ministerfuncties had hij de hand in commandoacties die tot de dood leiden van verschillende leden van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) in Tunis in de jaren '80. Hij ontpopte zich ook geregeld als grote

verdediger van verschillende kolonisatieprojecten de Palestijnse Westelijke Jordaanoever. Hij gaf ook het sein voor de militaire operatie in Libanon van 1996, toen tientallen burgers in een Palestijnse vluchtelingenkamp omkwamen na een bombardement.

Israëls barslechte reputatie als oorlogs- en bezettingsmacht hinderde de NAVO geenszins om de betrekkingen met Israël aan te halen. In 1994 lanceerde de NAVO de Mediterrane Dialoog die moest zorgen voor betere diplomatieke en militaire samenwerking met een groep landen uit het Middellandse Zeegebied. Israël is een van de zeven landen (naast Algerije, Egypte, Jordanië, Marokko, Mauritanië en Tunesië), waarmee de NAVO al gauw een bijzondere band zal ontwikkelen. In februari 2005 bracht de toen hoogste NAVO-vertegenwoordiger, Secretaris-Generaal Jaap de Hoop Scheffer, voor het eerst in de NAVO-geschiedenis, een officieel bezoek aan Israël. Een maand later al vonden de eerste gemeenschappelijke Israëlische-NAVO marinemanoeuvres plaats. In mei van datzelfde jaar werd Israël als ‘mediterranean Associate member’ toegelaten tot de parlementaire assemblee van de NAVO. In de jaren daarop namen Israëlische troepen deel aan verschillende NAVO-oefeningen.

Israël-NAVO-relaties versterkt kort na Libanon-oorlog van 2006

Drie maanden na de Libanonoorlog van 2006 kon Israël als allereerste land een 'Individueel Samenwerkingsprogramma' (ICP) afsluiten, dat inmiddels is omgedoopt tot 'Individueel Partnerschap- en Samenwerkingsprogramma'. Daarmee kwam er een vervolg aan een toenadering die in 2001 startte met een ‘veiligheidsovereenkomst’ tussen NAVO en Israël. Het programma voorziet in een samenwerking op 27 domeinen zoals antiterrorismebestrijding, het delen van inlichtingen, politieke dialoog, militaire oefeningen, crisismanagement, nucleair-biologische en chemische defensie, controlebeheer van het luchtruim, ontwapening en non-proliferatie. Een eerste concrete uitwerking van het akkoord was de toevoeging van Israëlische verbindingsofficieren aan de commandostructuur in Napels op het operationele en tactische niveau.

Een week na het afsluiten van het akkoord, eind oktober 2006, begaf de adjunct secretaris-generaal van de NAVO, ambassadeur Alessandro Minuto Rizzo, zich naar Israël waar hij onder meer de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken ontmoette. Hoewel Israël een nucleaire macht is, maar geen lid is van het non-proliferatieverdrag, spreekt de NAVO-ambassadeur zijn steun uit voor Israël over de vermeende Iraanse nucleaire dreiging: "De NAVO is uiteraard bezorgd over deze zaak voor Israël. In het geval van de Iraanse nucleaire ontwikkeling staat Israël niet alleen. Israël staat aan dezelfde kant als de andere actoren van de internationale gemeenschap."

In december 2008 was de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken, Tzipi Livni op bezoek in het NAVO-hoofdkwartier te Brussel om de intensifiëring van de relaties formeel te ondertekenen. Kort na de ondertekening en nog tijdens de bloedige oorlog in Gaza (operatie 'Gegoten Lood') trok de toenmalige NAVO-Secretaris-Generaal Jaap de Hoop Scheffer naar Israël om de “verdieping van onze praktische samenwerking en onze politieke dialoog” te vieren.Op de website van het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken lezen we over dat bezoek dat Livni en de Hoop Scheffer “manieren van samenwerking bediscussieerden met betrekking tot de oorlog tegen terreur en methodes om smokkel naar de Gazastrook tegen te gaan”. Volgens het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken gaat het onder meer over samenwerking op vlak van inlichtingen, meer gezamenlijke manoeuvres, uitbreiding van de samenwerking in de 'strijd tegen nucleaire proliferatie'[1], samenwerking op vlak van bewapening en logistiek, de elektronische connectie van Israël aan het NAVO-systeem, etc. Concreet betekent dit dat Israël met een oorlogsbodem deelneemt aan de NAVO-operatie in de Middellandse Zee 'Active Endeavour'

In datzelfde jaar zei de voorzitter van het Militair Comité van de NAVO, Di Paolo, dat de NAVO en Israël met gelijkaardige dreigingen te kampen hebben: “de NAVO in Afghanistan en Israël met zijn oorlog tegen Hamas en Hizbollah”.(1) Di Paola was in november 2009 op bezoek in Tel Aviv voor een ontmoeting met officieren van het Israëlische leger om “de tactieken en methodes van het IDF (Israëlische leger, nvdr.) te bestuderen”. En dat om een “beter begrip te krijgen over hoe moet de

oorlog in Afghanistan moet worden aangepakt."

Israël streeft NAVO-lidmaatschap na

De goede banden met de NAVO zijn mee te danken aan de zeer geprivilegieerde bilaterale relaties tussen de VS en Israël. Elk jaar krijgt Israël rond de 3 miljard dollar aan militaire hulp van de VS. Enkele jaren terug is zowel in de VS als in Israël het debat geopend over de toetreding van Israël tot de NAVO. Hij krijgt daarvoor veel gehoor in de hoge politieke kringen van de VS. Twee maanden na het pleidooi van Lieberman werd in het Amerikaanse Huis van Volksvertegenwoordigers Congres een resolutie ingediend die stelt dat Israël het "lidmaatschap van de NAVO verdient". In een interview met de Israëlische krant Haaretz zegt Uzi Arad, de Nationale veiligheidsadviseur van Netanyahu: "we moeten er naar streven om de NAVO te vervoegen en een defensie-alliantie afsluiten met de Verenigde Staten..." . Het is nog lang niet zover. De eens goede militaire relaties met NAVO-land Turkije zijn sinds de aanval op de Gaza-vloot in 2010 behoorlijk verziekt. De NAVO doet er alles aan om die weer te verbeteren. De opstelling van Patriot-raketten in Turkije aan de grens met Syrië – een gevolg van een reeks grensincidenten – moet Turkije er dan ook toe aanzetten om de relaties met Israël weer te doen ontdooien. Dat lijkt te lukken. Israël mag in 2013 terug meedoen aan gezamenlijke militaire oefeningen die afgelopen jaar waren opgeschort.

Noten:

(1) Dit hoewel Israël zelf een nucleaire macht is dat het Nonproliferatie-akkoord niet heeft getekend. Het land draagt daardoor juist bij in de nucleaire proliferatie door de uitbouw van het nucleair arsenaal en de bijhorende transportsystemen.

(2) Jerusalem Post, 20 november 2009

Dit artikel verscheen op Uitpers.be